

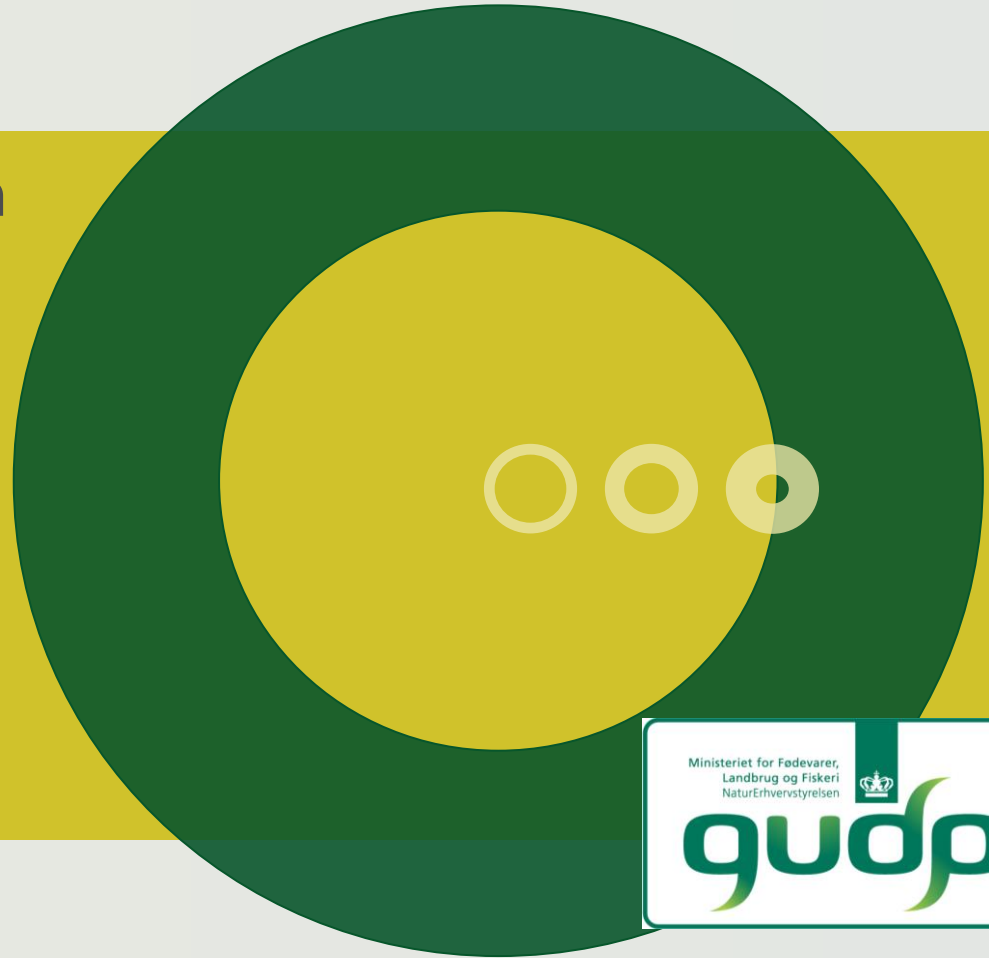

VIDENCENTRET FOR LANDBRUG

Økologikongres 27 – 28 november 2013

”Fodring af høns med bælgplanter og fluelarver”

Niels Finn Johansen
Videncentret for Landbrug
Agro Food Park 15
8200 Aarhus N
Tlf. 21717768
E-mail: nfj@vfl.dk

Næringsstofindhold i bælgædsfrø og andre foderråvarer (til fjerkræ)

	Energi, MJOE/kg	Protein, %	Methionin g/kg	Methionin % i protein	Pris, kr./kg
Hønsfoder	11,4	18,0	4,0	2,0	3,50
Hvede	12,5	9,9	1,57	1,59	2,50
Fluelarver	3,4	11,3	2,76	2,44	2,24
Larvemel	16,5	53,7	13,11	2,44	11,84
Soyabønner	13,3	35,5	5,22	1,47	4,85
Fiskemel	14,5	70,0	19,50	2,79	12,00
Ærter	11,7	21,3	2,09	0,98	2,85
Lupin	8,6	30,7	2,08	0,68	2,70???
Hestebønne	11,1	27,3	2,19	0,8	2,85???
Vikke	1,1	27,3	2,19	0,8	2,85???

Hvor meget bælgplantefrø i hønsefoder? Udgangspunktet

Ærter 30 %

Lupin 5 -10 %

Hestebønner 5 %

Hvad er problemerne

ANF stoffer

Tannin (Ærter)

Alkaloider (Lupin)

Vicin (hestebønne)

Convicin (hestebønne)

Lavt indhold af methionin

Kan der gøres noget for at øge iblanding?

- Varmebehandling (Hjælper ikke)
- Fermentering (Det undersøger vi)
- Tripple A-metoden (Det undersøger vi)
- Sorter med lavt indhold af Vicin og Convicin (Divine)
- Afbalancering af aminosyreprofil ved hjælp af methioninrige fodermidler (fiskemel, solsikke, rapsfrø, fluelarver mm.)

BIOCONVAL (Bioconversion to value)

Integreret larveproduktion til foder i økologisk ægproduktion

Støttet af GUDP

○ Deltagere

- Teknologisk Institut (projektleder)
- DTU
- Videncentret for Landbrug
- EHW-Bioproductions
- Farmerøgødnings
- Dorset Green Machines (Holland)
- Jan Volmar, forsøgsvært

BIOCONVAL

Formål

- At udvikle og demonstrere et robust system til fremstilling af et nyt økologisk fodermiddel, baseret på patogenfri insektlarver med en ideel aminosyresammensætning
- Brug af mindst mulig arbejdskraft
- Fødevareresikkerhed skal være i orden
- Bedre næringsstofforsyning til økologiske dyr
- Bedre dyrevelfærd

Produktion af flueæg Insektarium

Rum til dyrkning af larver

Dyrkning af larver

Produktion af fluelarver

- Fluen lægger 30 - 40 æg pr. dag
- Æg podes på hønsegødning (30 % tørstof)
- Larveproduktion sker ved rumtemperatur på 25 °C, Temperaturen i gødningsmassen stiger til omkr. 40 °C
- Efter 3 – 5 dage kan høstes 80 g larver pr. kg gødning.

Forsøgsplan

BIOCONVAL Praksisforsøg

- 6 x 37 høner indsat fredag d. 13 september 2013
- Forsøgsfodring påbegyndt 12. oktober 2013
- Forsøgsperiode 12. oktober 2013 – 28. februar 2014
- Samme næringsstofforsyning i alle forsøgsbehandlinger tilstræbes.
- Forudsætning: **Methioninbehov altid dækket**
- Forhold mellem tilskudsfoder, kornblanding og foderkridt justeres så næringsstofforsyningen er den samme i alle blandinger.
- Larver udfodres på gulvet, dagligt

Forsøgsstald BIOCONVAL-praksisforsøg

Forsøgs design

Hold 4 5 g larver 37 høner		Hold 3 15 g larver 37 høner
Hold 5 0 g. larver Kontrol 37 høner		Hold 2 5 g larver 37. høner
Hold 6 15 g larver 37 høner		Hold 1 0 g larver Kontrol 37. høner

Næringsstofindhold i råvarer BIOCONVAL Praksisforsøg

	Larver	Tilskudsf.	Kornbland.	Kridt
Energi, MJ/kg	3,4	12,5	11,7	0
Protein, g/kg	113	305	121	0
Methionin g/kg	2,76	6,18	1,7	0
Meth/cyst g/kg	3,6	10,98	4,2	0
Lysin, g/kg	8,2	14,57	5,8	0
Calcium, g/kg	0,74	13,48	0,7	380
Fosfor, g/kg	2,26	6,22	3,5	0
Pris, kr./kg	2,24	5,00	2,6	1,0

Foderplan leveuge 23

BIOCONVAL - Praksisforsøg

	Kontrol	5 g Larver	15 g larver
Larver	0 g/h/d	5 g/h/d	15 g/h/d
Tilskudsfoder	48,6 %	45,0 %	41,0 %
Kornblanding	44,0 %	47,5 %	51,5 %
Kridt	7,4 %	7,5 %	7,5 %
Foderudgift kr./høne/dag	0,4295	0,4312	0,4423

118 g tørfoder/høne/dag + larver

Larver 2,24 kr./kg
 Tilskud 5,00 kr./kg
 Korn 2,60 kr./kg
 Kridt 1,0 kr./kg

Næringsstofindhold i tørfoder, L-uge 23

BIOCONVAL - Praksisforsøg

	Kontrol	5 g larver	15 g larver
Energi, MJ/100 kg	1120	1120	1120
Råprotein, %	20,1	19,5	18,7
Methionin, g/kg	3,8	3,6	3,4
Meth+cyst, g/kg	7,2	6,9	6,7
Lysin, g/kg	9,6	9,3	9,0
Calcium, %	3,5	3,49	3,44
Fosfor, %	0,46	0,45	0,43

Registreringer

BIOCONVAL - Praksisforsøg

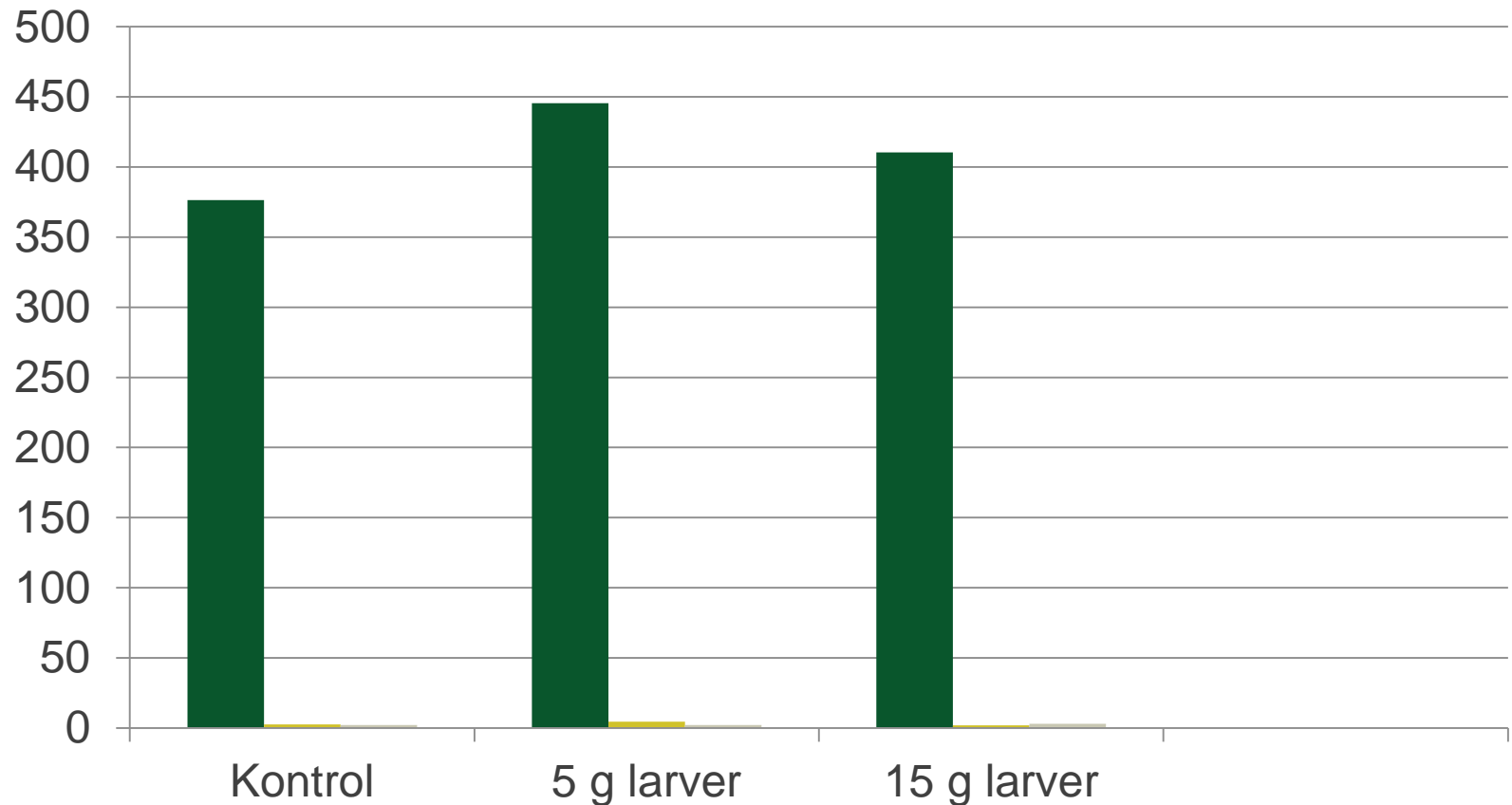
- Foderforbrug (ugentligt)
- Mængde fluelarver, pr. dag/uge
- Døde høner, pr dag/uge
- Antal æg, pr. dag/uge
- Ægvægt, hver 2. uger
- Hønevægt, hver 3 uger
- Adfærd og velfærd vurderes løbende
- Analyser af foder og larver og æg
(Næringsstofindhold, dioxin, salmonella)

BIOCONVAL- Praksisforsøg

Resultater, gns. 20 – 26 uger

	Kontrol Ingen Larver	5 g larver/høne/dag	15 g larver/høne/dag
Lægge pct.	89,4	87,9	84,5
Ægvægt, g/æg	55,4	56,4	56,6
Foder, g/h/dag	113,9	112,1	111,8

Høners tilvækst 19 – 22 uger Bioconval, praksisforsøg

Hønevægt og Ægvægt, L-uge 23

BIOCONVAL-Praksisforsøg

	Hønevægt, g/høne	Ægvægt, g/æg
Kontrol	1896	53,00
5 g larver	1978	52,16
15 g larver	1944	54,15

Normvægt , LB-Lite 23 uger 1790 g

Normvægt æg, v. 23 uger, = 55,5 g

Foreløbige konklusioner BIOCONVAL - Praksisforsøg

- Hønerne er vilde med fluelarver
- Høj tilvækst/hønevægt generelt, men højest hvor der udfodres larver
- Lavere læggepct., men højere ægvægt hvor der fodres med larver.
- **Super velfærd** (rolige tillidsfulde, ingen fjerpilning)
- Larverne erstatter "lidt" fuldfoder.

Æglæggende høner, 100% økologisk Fase 1. med hestebønner og larvemel

○ Hvede	39,0 %
○ Majs	15,5 %
○ Solsikke kage	7,0 %
○ Soyabønner	10,0 %
○ Fiskemel	4,0 %
○ Hestebønner	10,0 %
○ Majs Gluten(60%)	0,0 %
○ Kartoffel Protein	0,0 %
○ Larvemel	5,0 %
○ Vegetabilsk Fedt	1,0 %
○ Calciumcarbonat	4,5 %
○ Østersskaller	4,0 %
○ MCP	0,00 %

Næringsstofbalance

○ Fosfor	0
○ Calcium	0
○ Energi, ME	0
○ Lysin	+0,53 g/h/d
○ Meth./cystin	+0,02 g/h/d
○ Methionin	+0,01 g/h/d
○ Protein	+6,8 g/h/d
○ Pris, kr./100 kg	386,00 kr.

Æglæggende høner, 100% økologisk Fase 1. uden hestebønner og larvemel

○ Hvede	39,0 %
○ Majs	15,25 %
○ Solsikke kage	9,0 %
○ Soyabønner	23,0 %
○ Fiskemel	4,0 %
○ Hestebønner	00,0 %
○ Majs Gluten(60%)	0,0 %
○ Kartoffel Protein	0,0 %
○ Larvemel	0,0 %
○ Vegetabilsk Fedt	1,0 %
○ Calciumcarbonat	4,5 %
○ Østersskaller	4,0 %
○ MCP	0,25 %

Næringsstofbalance

○ Fosfor	0
○ Calcium	0
○ Energi, ME	0
○ Lysin	+0,49 g/h/d
○ Meth./cystin	+0,04 g/h/d
○ Methionin	+0,00 g/h/d
○ Protein	+6,9 g/h/d
○ Pris, kr./100 kg	383,00 kr.

Konklusion vedr. kombination af 10 % hestebønne med 5 % larvemel

- Samme næringsstofindhold kan nås for en merpris på + 3. kr. pr 100 kg
- 10 % hestebønner + 5 % larvemel erstatter 13 % soyabønner + 2 % solsikkekage.
- Hestebønner + larvemel erstatter importeret protein i forholdet 1:1, men det koster en lille smule på foderprisen